

Ewa Busse-Turczyńska
Biblioteka Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW

„Stosunki Międzynarodowe — International Relations” monografia czasopisma

Streszczenie: *W celu przedstawienia charakterystyki czasopisma „Stosunki Międzynarodowe – International Relations” (SM – IR) przejrano wszystkie jego tomy z lat 1982–2013. Obliczono liczbę publikacji w obrębie działów czasopisma: Studia, Opracowania i Materiały, Sprawozdania i Informacje, Recenzje. Określono charakterystykę formalną czasopisma oraz podjęto próbę oceny efektywności naukowej, badając jego indeksowanie oraz wskaźniki cytowalności, h-index i g-index. W celu określenia charakterystyki przedmiotowej artykułów czasopisma dokonano ich klasyfikacji, posługując się terminologią mikrotezauryusa wg Biblioteki Sejmowej oraz słowami kluczowymi. Określono preferowaną tematykę artykułów dla najczęściej publikujących autorów. Analiza tematyczna statystyki wyświetleń artykułów on-line pozwoliła określić w przybliżeniu zainteresowania czytelników czasopisma „Stosunki Międzynarodowe – International Relations”.*

Słowa kluczowe: *czasopisma naukowe, Stosunki Międzynarodowe — International Relations, SM-IR, efektywność naukowa, cytowalność*

Opracowanie na temat czasopisma „Stosunki Międzynarodowe — International Relations”, jednego z głównych tytułów reprezentujących nurt współczesnej polskiej myśli w dziedzinie polityki międzynarodowej, jest próbą ujęcia charakterystyki pisma w ramy monografii, zawierającej jego historię, opis cech formalnych, charakterystykę przedmiotową zawartości czasopisma oraz jego efektywność naukową. Zastosowano tutaj metodę analizy poszczególnych numerów czasopisma jako materiałów źródłowych.

Geneza czasopisma

Stosunki międzynarodowe, jako nowa dyscyplina naukowa, w środowisku Uniwersytetu Warszawskiego zaczęły się rozwijać na przełomie lat 60. i 70. ubiegłego wieku. Inicjatorem rozwoju tej dyscypliny był prof. Marian Żychowski, kontynuację zaś stanowiła działalność profesorów Artura Bodnara, Józefa Kukułki, Remigiusza Bierzanka, Bogusława Mrozka, Jerzego Prokopczuka, a także badaczy związanych z Polskim Instytutem Spraw Międzynarodowych: Adama Rotfelda i Michała Dobroczyńskiego. W Instytucie Nauk Politycznych działającym pod koniec lat 60. ubiegłego wieku, wówczas na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, powołano nowe zakłady, m.in. dydaktyczno-naukowy Zakład Stosunków Międzynarodowych, kierowany przez prof. R. Bierzanka.

Zbyt rozbudowany Wydział Nauk Społecznych został podzielony z uwagi na to, że w swej strukturze zawierał zarówno Instytut Nauk Ekonomicznych, Instytut Filozofii, Instytut Socjologii, jak Instytut Nauk Politycznych oraz Studium Dziennikarstwa. W wyniku tego podziału w 1975 r. wyodrębniono Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego (WDiNP UW). Natomiast samodzielny Instytut Stosunków Międzynarodowych (ISM) na WDiNP UW utworzono 1 października 1976 r.

Pierwszym dyrektorem instytutu został prof. Bogusław Mrozek, wicedyrektorem — doc. dr hab. Kazimierz Równy. W latach 1977–1990 funkcję dyrektora pełnił Józef Kukułka, profesor zwyczajny, politolog, dyplomata i działacz polityczny, również Przewodniczący Rady Redakcyjnej analizowanego czasopisma¹.

Specjalność „stosunki międzynarodowe” na wydziale utworzono w roku akademickim 1980/81 i kształcono w tym zakresie studentów na dwóch ostatnich latach studiów. Natomiast w 1991 r. powstał samodzielny kierunek studiów Stosunki Międzynarodowe. Pracownicy Instytutu Stosunków Międzynarodowych mają swój wkład w rozwój dyscypliny, jaką są stosunki międzynarodowe, również poza Polską, będąc inspiratorami założenia Wydziału Stosunków Międzynarodowych na Uniwersytecie Lwowskim. Aktywność ISM przejawiała się również w dążeniu do porozumienia z Centrum Europejskim UW. W wyniku tej inicjatywy na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW powstał nowy kierunek studiów — Europeistyka².

Już od 1982 r., wydawano czasopismo „Stosunki Międzynarodowe”. Ma ono charakter naukowy. Zgodnie z definicją *Encyklopedii wiedzy o prasie* należy do *czasopism treści specjalnej, poświęconych utrwalaniu i upowszechnianiu oryginalnych wyników badań naukowych, wydawanych w zasadzie przez instytucje naukowe i przeznaczonych dla środowisk naukowych; odgrywa istotną rolę w procesie integracji kręgów ludzi związanych zawodowo z nauką*³.

Specjalnością „stosunki międzynarodowe” zajmowały się również inne polskie ośrodki dydaktyczno-naukowe i badawcze, wydając czasopisma z tej dziedziny m.in.:

- Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu — „Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu. Ekonomia i Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze”,
- Dolnośląska Szkoła Wyższa. Instytut Stosunków Międzynarodowych — „Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego”,
- Forum Młodych Dyplomatów (ogólnopolska organizacja pozarządowa) — „Kurier Dyplomatyczny”,
- Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Umiejętności — „Sprawy Narodowościowe”,

¹ MROZEK, B. Geneza Instytutu Stosunków Międzynarodowych. W: HALIŻAK, E., KUŹNIAR, R., MICHAŁOWSKA, G. (red.) *Stosunki Międzynarodowe w XXI wieku*. Warszawa: Wydaw. Nauk. Scholar, 2006, s. 11-14.

² Więcej informacji na temat historii Instytutu i jego działalności naukowej oraz dydaktycznej zawierają artykuły opublikowane w analizowanym tutaj, czasopiśmie *Stosunki Międzynarodowe – International Relations* oraz w wydawnictwie jubileuszowym pt. *Stosunki międzynarodowe w XXI w.*: Bieleń, S. *10 lat działalności Instytutu Stosunków Międzynarodowych UW, Stosunki Międzynarodowe 1987*, t. 7, s. 127 ; Haliżak, E. *Działalność Instytutu Stosunków Międzynarodowych w latach 1986-1994, Stosunki Międzynarodowe 1995*, t. 17, s. 141 ; Bógdał – Brzezińska, A. *Działalność Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1976-2001, Stosunki Międzynarodowe – International Relations 2002*, t. 25, s. 203; Nakonieczna, J., Jodełka-Schreiber, H. *Sprawozdanie z uroczystości jubileuszu 30-lecia Instytutu Stosunków Międzynarodowych Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, Stosunki Międzynarodowe – International Relations 2007*, t. 35, s. 261. zob. też Mrozek, B.: Geneza Instytutu Stosunków Międzynarodowych. W: *Stosunki Międzynarodowe w XXI wieku*. Red. Edward Haliżak [i inni]. Warszawa: Wydaw. Nauk. Scholar, 2006, s. 11-14. [1] Maślanko J. (red.), *Encyklopedia wiedzy o prasie*, Wrocław: Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1976, s.

³ MAŚLANKO, J. (red.) *Encyklopedia wiedzy o prasie*. Wrocław: Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1976, s. 47.

- Krakowska Szkoła Wyższa im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego — „Krakowskie Studia Międzynarodowe”,
- Polska Akademia Nauk (Oddział Lublin) — „Teki Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych”,
- Polski Instytut Spraw Międzynarodowych — „[The Polish Quarterly of International Affairs](#)”, „Polski Przegląd Dyplomatyczny”, „Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej”, „Sprawy Międzynarodowe”,
- Uniwersytet Łódzki. Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych — „International Studies. Interdisciplinary Political and Cultural Journal”,
- Uniwersytet Jagielloński — „Politeja. Pismo Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ”,
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika. Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych — „Toruńskie Studia Międzynarodowe”⁴.

Charakterystyka formalna

Czasopismo „Stosunki Międzynarodowe — International Relations” będące przedmiotem zainteresowania autorki, wydawane przez Instytut Stosunków Międzynarodowych WDiNP UW zaczęło się ukazywać w 1982 r. pod tytułem „Stosunki Międzynarodowe” (SM). Funkcję Przewodniczącego Rady Redakcyjnej czasopisma pełnili prof. Józef Kukułka (do 1999 r.) i prof. Stanisław Bieleń (od 2000 r.). W 2000 r., z uwagi na rozwój formuły publikacji o teksty angielsko- i niemieckojęzyczne czasopismo rozszerzyło tytuł, dodając drugi człon nazwy w języku angielskim „International Relations”. Nad redakcją tomów 17–20, oprócz przewodniczącego rady, Józefa Kukułki, czuwał redaktor tomu prof. Wiesław Dobrzycki. W skład Rady Redakcyjnej czasopisma, oprócz pracowników ISM, wchodziły również pracownicy naukowcy z innych krajów.

W 2010 r. skład Rady Redakcyjnej był następujący: Dieter Bingen (Niemcy), Konstantin Chudoliej (Rosja), Jochen Franzke (Niemcy), Marcin F. Gawrycki, Idesbald Goddeeris (Belgia), Edward Haliżak, Roman Kuźniar, Grażyna Michałowska, Erler Bayir Özgün (Turcja), Dariusz Popławski, Jean-Christophe Romer (Francja), Shantanu Chakrabarti (Indie), Ryszard Zięba.

Czasopismo „Stosunki Międzynarodowe — International Relations” wydawane było początkowo jako kwartalnik, od 1999 r. jako kwartalnik z podwójną numeracją ciągłą, od 2012 r. jako półrocznik z numeracją ciągłą. Każdy numer zawiera części stałe: kartę tytułową, spisy treści oraz materiał redakcyjny ujęty w cztery działy: Studia, Opracowania i Materiały, Sprawozdania i Informacje, Recenzje. Na końcu każdego numeru znajdują się informacje o stopniach naukowych i afiliacji autorów artykułów opublikowanych w danym numerze. Pierwszy dział Studia — zawiera publikacje o charakterze oryginalnym, prezentując badania własne, drugi dział Opracowania i Materiały — publikacje o charakterze przeglądowym, trzeci dział Sprawozdania i Informacje — ma charakter informacyjny, zaś czwarty — zawiera recenzje znaczących publikacji reprezentujących specjalność

⁴ Wyboru dokonano na podstawie bazy danych ARIANTA: Naukowe i Branżowe Polskie Czasopisma Elektroniczne, która indeksuje 69 tytułów z dziedziny „stosunki międzynarodowe”. ARIANTA [on-line], [dostęp 05.04.2014]. Dostępny w: <http://www.arianta.pl>.

stosunki międzynarodowe. Do artykułów dołączone są streszczenia w języku angielskim. Czasopismo zawiera spisy treści w językach polskim i angielskim oraz w języku rosyjskim o t.15 z 1992 r. W 2002 r. ukazało się wydanie specjalne w języku francuskim, poświęcone w całości Unii Europejskiej pt. „L’Avenir de l’Union Européenne”.

Jeden numer czasopisma obejmuje 15–17 arkuszy wydawniczych (ok. 300 stron), co odpowiada średniej objętości polskich czasopism humanistycznych, a jego nakład wynosi ok. 500 egzemplarzy⁵. Szata graficzna charakteryzuje się kolorową okładką oraz tekstem wydrukowanym biało-czarną czcionką, zawierającym niekiedy tabele i wykresy. Egzemplarze rozsyłane są do polskich bibliotek, które gromadzą zbiory z dziedziny nauk politycznych, oraz przekazywane w drodze wymiany przez Bibliotekę Uniwersytecką w Warszawie do kilkudziesięciu bibliotek europejskich, amerykańskich i kanadyjskich⁶. Publikacje są recenzowane przez odrębny zespół polskich i zagranicznych recenzentów spoza redakcji czasopisma. Opracowano dla autorów szczegółowe formalne zasady publikowania, a dla recenzentów — zasady recenzowania, dbając o zachowanie rzetelności oceny publikacji, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, opracowane przez Zespół ds. Etyki w Nauce⁷.

Czasopismo „Stosunki Międzynarodowe — International Relations” jest indeksowane w bibliograficznych bazach czasopism Biblioteki Narodowej, w bazie czasopism ARIANTA, w polskich katalogach centralnych NUKAT, KARO, w katalogu światowym WorldCat (OCLC), w katalogu Biblioteki Kongresu (Library of Congress), a także w bibliografii wydawanej od 1953 r. przez [Association internationale de science politique](#) : International bibliography of the social sciences. International bibliography of political science. Czasopismo nie jest natomiast indeksowane w bazach danych: Web of Science, Scopus, International Political Science Abstracts, bazach ProQuest czy Ebsco. Uzyskało natomiast wysoką rangę, znajdując się na liście czasopism punktowanych opracowanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego⁸.

Analiza cytowań 285 artykułów z czasopisma „Stosunki Międzynarodowe — International Relations” przeprowadzona przy pomocy programu Publish or Perish, na podstawie Google Scholar wskazała 139 cytowań (stan na 30.05.2014 r.), z rocznym wskaźnikiem cytowalności = 4,79; 0.49 cytowań na publikację; z indeksami h-index = 4 i g-index = 5. Cytowalność czasopisma mieści się w skali średniej światowej dla nauk humanistycznych i społecznych. W porównaniu z publikacjami z nauk ścisłych i biomedycznych są one wszędzie znacznie mniej cytowane⁹.

⁵ NOWAK, P. *Wybrane problemy efektywności polskich czasopism naukowych z dziedziny humanistyki*. Poznań: Motivex, 2000, s. 56.

⁶ BIELEŃ, S. Od redaktora. *Stosunki Międzynarodowe – International Relations* 2002, t. 26 nr 3/4, s. 9–11.

⁷ Dobre praktyki w procedurach recenzyjnych w nauce. Warszawa: MNiSzW, 2011 [on-line], [dostęp 05.03.2014]. Dostępny w: <http://www.nauka.gov.pl/publikacje2/dobre-praktyki-w-procedurach-recenzyjnych-w-nauce.html>.

⁸ Czasopismo znajduje się na pozycji 2077 z liczbą punktów 7. *Lista czasopism punktowanych* [on-line], [dostęp 05.04.2014]. Dostępny w: http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2013_12/49be0aea7facc022cd3db1fde4ff92be.pdf.

⁹ „Indeks Egghe czasopisma (g-index) jest definiowany jako największa liczba g prac tego czasopisma, które uzyskały łącznie g² cytowań. Przykładowo czasopismo, którego g-index = 10, opublikowało 10 artykułów, których łączna liczba cytowań jest nie mniejsza niż 100”. Zob. OSIEWALSKA, A. Mierniki oceny czasopism

Oprócz tradycyjnej wersji papierowej czasopismo „Stosunki Międzynarodowe — International Relations” ma wersję elektroniczną, która obejmuje pełne teksty artykułów od 2007 r. Są one dostępne na platformie CEEOL — Central and Eastern European Online Library¹⁰.

Archiwum jest jedynie elektronicznym odzwierciedleniem wersji papierowej czasopisma, zamieszczającym spisy treści poszczególnych tomów z odnośnikami do pełnych tekstów publikacji. Dopiero strona główna platformy CEEOL pozwala na wyszukiwanie (Advances search) według terminów wyszukiwawczych (autor, tytuł, słowa kluczowe, dziedzina, język publikacji, rok wydania) zarówno w tym czasopiśmie, jak i w całej kolekcji ponad 1000 tytułów czasopism zarchiwizowanych na tej platformie.

Ponadto spisy treści wszystkich tomów udostępnia strona internetowa Instytutu Stosunków Międzynarodowych WDiNP UW¹¹. Zarówno archiwum czasopisma na platformie CEEOL, jak i na stronie instytutu jest indeksowane w Google, co może mieć pozytywny wpływ na wzrost cytowalności artykułów z tego czasopisma.

Charakterystyka przedmiotowa czasopisma

W celu sporządzenia charakterystyki przedmiotowej artykułów czasopisma „Stosunki Międzynarodowe — International Relations” przejrzano artykuły z poszczególnych działów, ze wszystkich roczników (t.1–48). Wskazano liczbę autorów, liczbę publikacji oraz wyodrębniono główne tematy poszczególnych publikacji w obrębie wskazanych powyżej działów, posługując się terminologią zaczerpniętą z mikrotezaurusu „Polityka Międzynarodowa” Biblioteki Sejmowej oraz językiem słów kluczowych. Przykładową strukturę artykułu deskryptorowego z terminami wyszukiwawczymi węższymi i szerszymi, z mikrotezaurusu przedstawiono poniżej:

Termin	stosunki międzynarodowe
TT	25.0 POLITYKA MIĘDZYNARODOWA
UF	międzynarodowe stosunki
BT	polityka międzynarodowa
NT	stosunki handlowe
NT	stosunki Wschód-Zachód
NT	stosunki amerykańsko-europejskie
NT	stosunki rosyjsko-europejskie
NT	dyplomacja publiczna
NT	stosunki dwustronne
NT	stosunki dyplomatyczne
NT	stosunki gospodarcze
NT	stosunki kulturalne
NT	stosunki polityczne

i naukowców. *Biuletyn EBIB* 2008, nr 8 [on-line], [dostęp 05.04.2014].

Dostępny w: <http://www.ebib.info/2008/99/a.php?osiewalska>; zob. też. WRÓBLEWSKI, K. Za mały wkład.

Forum Akademickie [on-line] 2002, nr 5/6 [dostęp 05.04.2014]. Dostępny w: http://forumakad.pl/archiwum/2002/05-06/artykuly/13-za-za_maly_wklad.htm.

¹⁰ CEEOL [on-line], [dostęp 05.04.2014]. Dostępny w: <http://www.ceeol.com.aspx/publicationdetails.aspx?publicationid=094a8679-ec4c-45d1-b8cd-f0d429519f8b>.

¹¹ *Instytut Stosunków Międzynarodowych* [on-line], [dostęp 05.04.2014]. Dostępny w: <http://www.pl.ism.uw.edu.pl/stosunki-miedzynarodowe-international-relations/>.

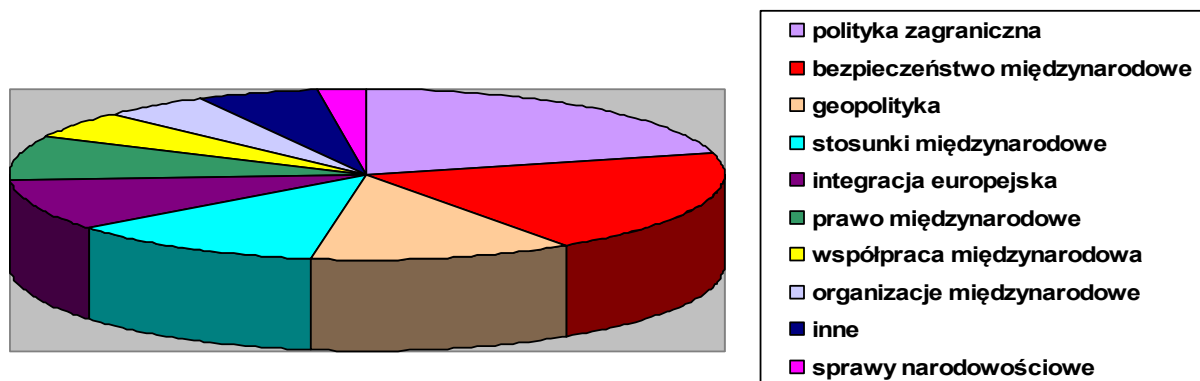
NT	stosunki wielostronne
NT	stosunki Północ-Południe
RT	prawo międzynarodowe
RT	handel międzynarodowy
RT	bezpieczeństwo międzynarodowe
RT	współpraca międzynarodowa
RT	geopolityka
RT	globalizm
RT	imperializm
RT	internacjonalizm
RT	polityka obronna
RT	stosunki międzyparlamentarne
RT	współpraca Południe-Południe
RT	arbitraż międzynarodowy
FT (Eng)	international relations *
FT (Fre)	relation internationale *
FT (Ger)	internationale Beziehungen *
Sys. No.	000002130

Tabela. 1. Artykuł deskryptorowy „Polityka międzynarodowa” z terminami: szerszym (BT), terminami kojanio-
wymi (RT), terminami węższymi (NT), askryptorem — terminem odsyłającym do danego deskryptora (UF).
Źródło: Mikrotezaurus Biblioteki Sejmowej¹².

W analizowanym czasopiśmie, w latach 1982–2013, opublikowano 704 artykuły 296 autorów. Odnośnie typów publikacji, w poszczególnych działach wyróżniono: 227 studiów, 171 opracowań i materiałów, 65 sprawozdań i informacji oraz 241 recenzji naukowych. Autorzy publikujący w „Stosunkach Międzynarodowych — International Relations” pochodzą głównie z ISM, chociaż czasopismo zamieszcza coraz więcej artykułów autorów zagranicznych.

Posługując się terminologią mikrotezaurusu wyróżniono tematykę wiodącą, podając liczbę publikacji w obrębie wyróżnionych tematów — terminów szerszych.. Tematyka ta zgodna jest z profilem badawczym oraz programem studiów na kierunku Stosunki Międzynarodowe. Łącznie opublikowano: 180 artykułów o tematyce *polityka zagraniczna*; 173 — *bezpieczeństwo międzynarodowe*; 103 — *geopolityka*; 102 — *stosunki międzynarodowe*, w tym *stosunki dwustronne* (m.in. Polska–Niemcy, Wietnam–Rosja, USA–Rosja, USA–Korea, USA–Kuba, Chiny–Stolica Apostolska); 85 — *integracja europejska* w tym *Unia Europejska* — 59; 71 — *prawo międzynarodowe*; 47 — *współpraca międzynarodowa*; 41 — *organizacje międzynarodowe*; 20 — *sprawy narodowościowe* i 47 — inne tematy. Proporcje tematów artykułów opublikowanych w czasopiśmie „Stosunki Międzynarodowe — International Relations” przedstawiono na schemacie 1, a szczegółowy przekrój grup tematów zawarto w tab. 2.

¹² CHMIELEWSKA-GORCZYCA, E. (oprac.) *Polityka Międzynarodowa. Mikrotezaurus*, Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe, 2001, s. 57. Toż: rekord z bazy danych Biblioteki Sejmowej. *Katalog główny Biblioteki Sejmowej* [on-line], [dostęp 05.04.2014]. Dostępny w:
http://bs.sejm.gov.pl/F/2RUVU4MGS76A72HBSCR5UPMTIQ1PES9BTQM6KEDCFSJLL9TM7-51681?func=find-b-0&local_base=tez10.

Schemat 1. Tematyka publikacji czasopisma „Stosunki Międzynarodowe — International Relations” w latach 1982–2013.

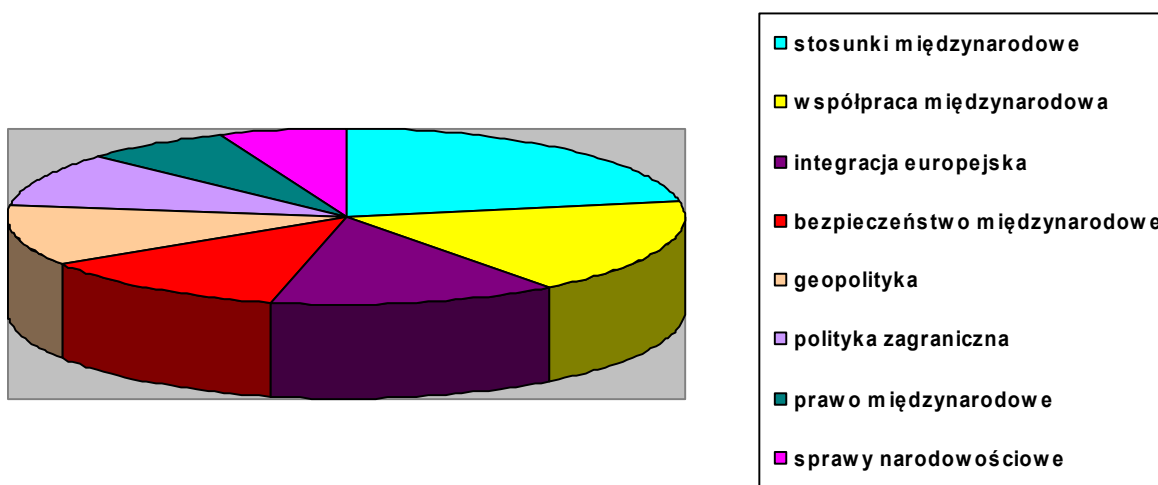
Źródło: Opracowanie własne.

Na potrzeby tego opracowania przeanalizowano również statystykę wyświetleń w 2013 r. artykułów opublikowanych na łamach czasopisma „Stosunki Międzynarodowe — International Relations”, w różnych latach. Określono ich tematykę, a następnie obliczono proporcje poczytności wyodrębnionych tematów. Wyniki zawiera poniższa tabela i schemat 2.

Tab. 2. Statystyka wyświetleń artykułów z różnych lat, na platformie CEEOL z czasopisma „Stosunki Międzynarodowe — International Relations” w 2013 r.

Temat	stosunki międzynarodowe	współpraca międzynarodowa	integracja europejska	bezpieczeństwo międzynarodowe	geopolityka	polityka zagraniczna	prawo międzynarodowe	sprawy narodowościowe
Liczba artykułów ogółem	102	47	85	173	103	180	71	20
Liczba artykułów wyświetlonych w 2013 r.	56	20	29	52	28	46	12	3
Wskaźnik proporcji poczytności tematu w 2013 r.	0,55	0,43	0,34	0,30	0,27	0,25	0,17	0,15

Źródło: Opracowanie własne.

Schemat 2. Statystyka tematyki wyświetlonych w 2013 r. na platformie CEEOL artykułów elektronicznej wersji czasopisma „Stosunki Międzynarodowe — International Relations”, wydanych w różnych latach.
Źródło: Opracowanie własne.

Najczęściej przeglądane były artykuły związane z hasłami tematycznymi *stosunki międzynarodowe*, *współpraca międzynarodowa*, *integracja europejska* i *bezpieczeństwo międzynarodowe*.

Analiza zawartości obszarów tematycznych publikacji pozwoliła z kolei wyodrębnić zainteresowania badawcze autorów — pracowników naukowych Instytutu Stosunków Międzynarodowych, wskazując zakres tematyczny ich działalności badawczej:

- Bieliń Stanisław — polityka zagraniczna (Rosja),
- Gawrycki Marcin — polityka zagraniczna (Ameryka Łacińska),
- Haliżak Edward — polityka zagraniczna (Azja),
- Kukułka Józef — bezpieczeństwo międzynarodowe, organizacje międzynarodowe,
- Łukaszuk Leonard — bezpieczeństwo międzynarodowe, prawo międzynarodowe,
- Michałowska Grażyna — współpraca międzynarodowa kulturalna, prawa człowieka, pokój,
- Parzymies Stanisław — Unia Europejska, bezpieczeństwo międzynarodowe, Polska, Francja, Bliski Wschód,
- Sułek Mirosław — teoria stosunków międzynarodowych,
- Tabor Marek — rozbrojenie, bezpieczeństwo międzynarodowe,
- Zięba Ryszard — bezpieczeństwo międzynarodowe.

Publikacje dotyczące szerszego ujęcia tematu *stosunki międzynarodowe* oraz *polityka zagraniczna* dotyczyły czterech aspektów *stosunków międzynarodowych*: kulturalnego, politycznego, gospodarczego i wojskowego. W publikacjach czasopisma SM – IR, przynależących do grupy tematycznej „prawa człowieka”, na uwagę zasługuje politologiczne podejście do tematu praw człowieka, traktowane w innych specjalnościach jako zagadnienie prawne. Przedstawiono tam odmienne wizje praw człowieka w zależności od kultury, a także polemiki, spory i trudności w ustaleniu konsensusu na forum organizacji międzynarodowych.

Podsumowanie

Prezentowane czasopismo „Stosunki Międzynarodowe — International Relations”, stanowi ważne medium komunikacji w świecie reprezentantów dyscypliny stosunki międzynarodowe. Warto nadmienić, że nie wszędzie jest to samodzielna dyscyplina nauki, np. we Francji stosunki międzynarodowe wykłada się na wydziałach prawa, historii, na wydziałach nauk politycznych, zgodnie z profilem dydaktycznym tych wydziałów¹³.

Prezentując wyniki badań własnych, przebieg dyskusji konferencyjnych oraz recenzje znaczących publikacji naukowych, czasopismo „Stosunki Międzynarodowe — International Relations”, spełnia podstawowe funkcje czasopisma naukowego, takie jak: selekcja jakościowa — podczas doboru materiałów naukowych korzysta z pracy recenzentów; archiwizacja — przechowuje wyniki badań, znaczące opinie uczonych, informacje o kierunkach działalności naukowej; uznanie — wpływa na jakość dorobku naukowego zarówno samego autora, jak też podnosi prestiż jego macierzystej jednostki naukowej¹⁴. Czasopismo to tworzy *platformę wymiany myśli i poglądów między uczonymi, spełnia funkcje edukacyjne*¹⁵. Analiza cytowań czasopisma „Stosunki Międzynarodowe — International Relations” pozwala przypuszczać, że inspiruje ono również kolejne badania w obszarach dotychczas zaniedbanych. Analiza tematyczna artykułów tego czasopisma wskazuje na przewagę zainteresowania autorów zagadnieniami polityki zagranicznej Polski i innych państw, bezpieczeństwem międzynarodowym i geopolityką. Natomiast nie można na razie sformułować wniosków dotyczących popularności tematyki czytanych artykułów, ponieważ zbadano statystykę wyświetleń (artykułów) tylko w jednym roku. Na podstawie analizy statystyki wyświetlenia artykułów w 2013 r., można stwierdzić, że przeczytano najwięcej tekstów dotyczących stosunków międzynarodowych (ogólne ujęcie), współpracy międzynarodowej i integracji europejskiej.

Dzięki indeksowaniu w bazach danych oraz w Google Scholar, a także publikacji części artykułów i streszczeń w języku angielskim, analizowane czasopismo zyskuje zasięg międzynarodowy. Na pozytywną jego ocenę merytoryczną wpływa fakt recenzowania artykułów i wyniki analizy cytowań (wskaźniki na podstawie Google Scholar zbliżone do średniej czasopism z nauk humanistycznych). Również wskaźniki nakładu (500 egz.), łatwość dostępu do treści dzięki wersji elektronicznej oraz zasięg międzynarodowy decydują o poziomie efektywności czasopisma.

Bibliografia

1. BIELEŃ, S. Od redaktora. *Stosunki Międzynarodowe* 2002, t. 26, nr 3–4, s. 9–11.
2. BIELEŃ, S. 10 lat działalności Instytutu Stosunków Międzynarodowych UW. *Stosunki Międzynarodowe* 1987, t. 7, s. 127. ISSN 0209-0961.

¹³ SUR, S. *Stosunki Międzynarodowe*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Dialog, 2012, s. 639: Rec. S. Parzymies. *Stosunki Międzynarodowe — International Relations* 2013, t. 47, nr 1, s. 277–280.

¹⁴ PRINKE, R.T. Tradycyjne funkcje czasopisma naukowego a współczesne technologie komunikacyjne. *Biblioteka* 2010, nr 14, s. 137–147.

¹⁵ NOWAK, P. Wybrane problemy efektywności polskich czasopism naukowych z dziedziny humanistyki, Poznań: Motivex, 2000, s. 33.

3. BÓGDAŁ-BRZEZIŃSKA, A. Działalność Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1976–2001. *Stosunki Międzynarodowe - International Relations* 2002, t 25, s. 203. ISSN 0209-0961.
4. CHMIELEWSKA-GORCZYCA, E. (oprac.) *Polityka Międzynarodowa. Mikrotezaurus*. Warszawa:, Wydaw. Sejmowe, 2001. ISBN 83-7059-560-X.
5. *Dobre praktyki w procedurach recenzyjnych w nauce*. Warszawa: MNiSzW, 2011 [on-line], [dostęp 05.04.2014]. Dostępny w: <http://www.nauka.gov.pl/publikacje2/dobre-praktyki-w-procedurach-recenzyjnych-w-nauce.html>.
6. MASŁANKO, J. (red.) *Encyklopedia wiedzy o prasie*. Wrocław: Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1976.
7. HALIŻAK, E. Działalność Instytutu Stosunków Międzynarodowych w latach 1986–1994. *Stosunki Międzynarodowe* 1995, t. 17, s. 141. ISSN 0209-0961.
8. MROZEK, B. Geneza Instytutu Stosunków Międzynarodowych. W: HALIŻAK, E., KUŹNIAR, R., MICHAŁOWSKA, G. (red.) *Stosunki Międzynarodowe w XXI wieku*. Warszawa: Wydaw. Nauk. Scholar, 2006, s. 11–14.
9. NAKONIECZNA J., JODEŁKA-SCHREIBER, H. Sprawozdanie z uroczystości jubileuszu 30-lecia Instytutu Stosunków Międzynarodowych Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. *Stosunki Międzynarodowe - International Relations* 2007, t 35, s. 261. ISSN 0209-0961.
10. NOWAK, P. Wybrane problemy efektywności polskich czasopism naukowych z dziedziny humanistyki, Poznań: Motivex, 2000. ISBN 83-87314-16-1.
11. OSIEWALSKA, A. Mierniki oceny czasopism i naukowców. *Biuletyn EBIB* 2008, nr 8 [on-line], [dostęp 05.04.2014]. ISSN 1507-7187. Dostępny w: <http://www.ebib.info/2008/99/a.php?osiewalska>.
12. PRINKE, R.T. Tradycyjne funkcje czasopisma naukowego a współczesne technologie komunikacyjne. *Biblioteka* 2010, nr 14, s. 137–147.
13. SUR, S. *Stosunki Międzynarodowe*. Warszawa: Wydaw. Akad. Dialog, 2012, s. 639: Rec. Stanisław Parzymies. *Stosunki Międzynarodowe — International Relations* 2013, nr 1 s. 277–280.
14. WRÓBLEWSKI, A. K. Za mały wkład. *Forum Akademickie* [on-line] 2002 nr 5/6 [dostęp 05.04.2014]. Dostępny w: http://forumakad.pl/archiwum/2002/05-06/artykuly/13-za-za_maly_wklad.htm. ISSN 1233-0930.

Busse-Turczyńska, E. *Stosunki Międzynarodowe — International Relations* — monografia czasopisma. *Biuletyn EBIB* [on-line] 2014, nr 6 (151), Archiwa prywatne i społeczne jako składnik dziedzictwa narodowego. [Dostęp 20.09.2014]. Dostępny w: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/251>. ISSN 1507-7187.